

FŐVÁROSI ÍTÉLŐTÁBLA
3.Kf.27.270/2007/8. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla az Urbánné dr. Csató Julianna ügyvéd által képviselt felperesnek a jogi ügyintéző által képviselt **Központi Igazságügyi Hivatal** (1116 Budapest, Hauszmann Alajos utca 3.) alperes ellen kárpótlási ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2007. április 19. napján kelt 22.K.35.631/2006/6. számú ítélete ellen a felperes által 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezésére meghozta az alábbi

Í T É L E T E T

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

A felperes édesapját, néhai 1965. április 10.-én a Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2.Pk.122.824/1965/2. számú határozatában holtnak nyilvánította, a halál időpontjaként 1944. szeptember 15. napjának 24. óráját állapította meg, azzal, hogy a nevezett 1944. júniusában közérdekű munkaszolgálatra vonult be ismeretlen helyre, 1944. őszén adott magáról életjelt utoljára.

A felperes édesapja életvesztése miatt személyi kárpótlás iránti kérelmet terjesztett elő az életüktől és szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló törvényben meghatározott határidők ismételt megnyitásáról, és a kárpótlás lezárásáról szóló 2006. évi XLVII. törvény alapján. A rokoni kapcsolat igazolására saját születési anyakönyvi kivonatát csatolta, a sérelem elszenvedésének bizonyítására pedig az elhunyt halotti anyakönyvi kivonatát, a holtak nyilvánító határozatot, valamint a Honvédelmi Minisztérium Hadtörténeti Intézet és Múzeum által kiállított igazolást nyújtotta be.

Az alperes az 5600086-1-2006. számú határozatával a felperes kérelmét a Kpt. 1. §-a alapján azzal utasította el, hogy az általa előadott életvesztés esete nem tartozik a törvényben meghatározott kárpótlásra jogosító jogcímek hatálya alá.

A felperes az alperes határozatának bírósági felülvizsgálata iránt terjesztett elő keresetet. Azzal érvelt, hogy az alperes nem vizsgálta kellő alaposággal a kárpótlási igényt, hiánypótlásra kellett volna a felperest felhívnia. Közismert tény, hogy a magyar hatóságok célja a munkaszolgálatra behívottak minél nagyobb számban való elpusztítása volt, annak végrehajtásában a keretlegények közreműködtek. Benyújtotta a felperes kérésére, a Budapesti Zsidó Hitközség által kiállított igazolást, és..., valamint ...tanúnyilatkozatát arról, hogy ismerték az ...családot, tudomásuk szerint ... 1944. júniusában munkaszolgálatra vonult be, és útközben a keretlegények megölték, erről egy onnan élve visszakerült ismerős elbeszélése alapján van tudomásuk.

Az elsőfokú bíróság elutasította a felperes keresetét. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvénynek a kérelem benyújtásával kapcsolatban előírt hatósági teendőire és a bizonyítékok értékelésére vonatkozó szakaszai ismertetése, valamint az életüktől és szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló 1997. évi XXIX. törvénnyel módosított 1992. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Kpt.) 2. § (1) bekezdésének c) pontjára utalás mellett megállapította, hogy nem álltak fenn a hiánypótlási felhívás kiadásának feltételei, az alperes körültekintően tisztázta a tényállást, jogszerűen és okszerűen mérlegelte a rendelkezésére álló bizonyítékokat.

Kiemelte, hogy a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága 1/2002. számú Közigazgatási Jogegységi Határozata (a továbbiakban: Kje.) szerint az élet elvesztéséért kárpótlás akkor állapítható meg, ha az igénylő a sérelem elszenvedését hitelt érdemlő módon, a jogosultság egyéb feltételeit közokirattal igazolja.

Értékelte a becsatolt köz-és magánokiratokat, a két tanú nyilatkozatát és azok tartalma alapján arra a következtetésre jutott, hogy a halál helyét, idejét és bekövetkezésének körülményeit közvetlenül nem ismerő személyek és szervezetek nyilatkozata nem bír elegendő bizonyító erővel, különös tekintettel arra, hogy a családhoz tartozó két tanú a holtá nyilvánítás megtörténteig nem osztotta meg ismereteit a túlélő házastárssal, valamint a hitközség igazolása a felperes elmondásán alapul. Nehezen értelmezhetőnek tartotta, hogy a felperes a saját

maga által előterjesztett közokirati bizonyítékkal szemben hiányolja a hivatalbóli bizonyítás lefolytatását.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes élt fellebbezéssel elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása, másodlagosan az ítélet megváltoztatása és az alperes határozatának hatályon kívül helyezése és az alperes új eljárásra kötelezése érdekében. Azzal érvelt, hogy a tanúnyilatkozat és a Budapesti Zsidó Hitközség igazolása - amely nem a felperes, hanem tanúk nyilatkozatán alapul - nem ellentétes a holtnak nyilvánító végzéssel, azt kiegészíti. A tanúk 1965-ben nem gondolhattak a kárpótlási törvény által megkövetelt bizonyításra, ezért nem nyilatkoztak a halál körülményeiről. Előadta, hogy a Budapesti Zsidó Hitközség szerepel az alperes által megadott szervek listájában, ahonnan a sérelem elszenvedését bizonyító okiratok beszerezhetők, az általuk kibocsátott igazolás hitelt érdemlő bizonyíték, amely tartalmazza, hogy a sérelmet szenvedett halálát a magyar hatóság önkénye okozta.

A munkaszolgálat körülményei nehezen teszik lehetővé a haláleset pontos dokumentálását és azt 63 évvel az események után irreális elvárni. Az azonban vitathatatlan, hogy a felperes édesapja munkaszolgálatosként vesztette életét, és a becsatolt okiratok alkalmasak annak sikeres bizonyítására, hogy a néhai életvesztését a magyar hatóság vagy hatósági személy politikai indíttatású önkénye okozta.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság részletesen feltárta, és ítélete indokolásában megfelelő alapossággal rögzítette az ügyben megállapítható lehetséges tényállást, helyesen hivatkozott az alkalmazandó jogszabályi rendelkezésekre. Az Alkotmány 47. § (2) bekezdése értelmében a bíróságok jogalkalmazásának egysége érdekében hozott jogegységi határozatok a bíróságokra kötelezőek. A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény 25. § c) pontja alapján, az ítélkezés egységének biztosítása érdekében hozott jogegységi határozatát az elsőfokú bíróság nem mellőzhette, a rendelkezésre álló dokumentumokat az abban foglaltak szerint kellett értékelnie.

A Pp. 164. § (1) bekezdése szerint, a kárpótlási törvények alapján a felperest terhelte a kárpótlási igény alapjául szolgáló sérelem elszenvedésének és a jogosultság egyéb feltételeinek bizonyítása. A felperes a halál tényét, a rokoni kapcsolat fennállását megfelelő módon - közokirattal - igazolta. A kárpótlást megalapozó sérelem elszenvedésének igazolására elegendőek a Pp. 166. § (1) bekezdésében megjelölt bizonyítási eszközök, így minden olyan irat, amely hitelt érdemlő módon igazolja a benne foglaltakat. Ilyen lehet levéltári irat, korabeli okirat, a sérelemhez közeli időpontban készült egyéb dokumentum.

A Kpt. 2. § (1) bekezdésének c) pontjában foglalt feltételek vizsgálata során kiemelt jelentősége van a közvetlen ok-okozati összefüggésnek, melynek a magyar hatóság vagy hatósági személy politikai indíttatású önkénye (szándékos és jogellenes magatartása) és az élet elvesztés között kell fennállnia. A munkaszolgálat ideje alatt bekövetkezett élet elvesztés ténye a kárpótlási igény megalapozottságának megállapításához nem elegendő.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 166. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel volt, amikor mérlegelte a sérelem elszენvedésének igazolására rendelkezésre álló okiratok formai és tartalmi megfelelıőségét. Helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a tanúnyilatkozat az elszენvedett sérelem hitelt érdemlő bizonyításaként nem elfogadható. Ennek okszerű indokát is adta, a tanúk a halál bekövetkezésének körülményeire, így a Kpt-ben felsorolt jogcímek közül releváns politikai indíttatású hatósági önkény tényleges tartalmára közvetlen ismerettel nem rendelkeztek, a Budapesti Zsidó Hitközség igazolása, a holtta nyilvánító végzés, a Honvédelmi Minisztérium Hadtörténeti Intézet és Múzeum által kiállított igazolás pedig nem tartalmaznak olyan információt, amelyből az élet elvesztésének módját egyértelműen lehetett volna megállapítani. A másodfokú bíróság nem látott lehetőséget további bizonyítás keretében a nyilatkozatot aláíró személyek meghallgatására sem, mert tőlük többlet-adat szolgáltatása a halál bekövetkezésének körülményeire nem volt várható.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes által csatolt iratok, nem igazolták azt, hogy a felperes édesapjának halálát a magyar hatóság vagy hatósági személy politikai indíttatású tevőleges magatartása okozta volna, így a kárpótlás javára - az elsőfokú bíróság jogszerű döntése értelmében - nem volt megállapítható. A Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes a másodfokú eljárásban költséget nem igényelt, ezért arról a másodfokú bíróságnak a Pp. 78. § (2) bekezdése alapján rendelkeznie nem kellett.

Az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés k) pontja alapján és a Kpt. 15. § (2) bekezdése alapján illetékmentes.

Budapest, 2007. november 14. napján.

Dr. Sára Katalin s.k. a tanács elnöke,

Dr. Páldy Zsuzsanna s.k. előadó bíró,

Dr. Szőke Mária s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő